

ว่านสีทศ (ลูกผสม) (*Hippeastrum hybrid*)

พันธุ์ซีเอ็มยูเอลลิแกร์นซ (CMU Elegance)

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ที่อยู่ 239 ถนนห้วยแก้ว ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ รหัสไปรษณีย์ 50200
โทรศัพท์ 053-943617

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ว่านสีทศ (ลูกผสม) พันธุ์ซีเอ็มยูเอลลิแกร์นซ เป็นลูกผสมว่านสีทศสีขาวขอบกลีบแดง ที่เกิดจากการผสมระหว่างว่านสีทศ *Hippeastrum* 'Limona' แม่พันธุ์ และว่านสีทศ (ลูกผสม) พันธุ์ดอกซ้อนสีขาว *H. hybrid* (AL5544) พ่อพันธุ์ พัฒนาพันธุ์โดยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เริ่มคัดเลือกต้นพ่อพันธุ์ และต้นแม่พันธุ์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 และผสมพันธุ์ว่านสีทศในปี พ.ศ. 2555 เมื่อติดผลและเมล็ดจึงนำมาเพาะ ได้จำนวนต้นอ่อน 65 ต้น ออกดอกครั้งแรกในปี พ.ศ. 2557 จากนั้นจึงปลูกทดสอบความคงตัวของสายพันธุ์ และคัดเลือกสายพันธุ์จำนวน 3 รุ่น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 – 2559 ในปี พ.ศ. 2559 ปลูกขยายว่านสีทศ (ลูกผสม) ดังกล่าว ณ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร. โสระยา ร่วมรังสี สังกัดภาควิชาพืชศาสตร์และปฐพีศาสตร์ สาขาวิชาพืชสวน คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และคณะฯ เป็นนักปรับปรุงพันธุ์

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย ว่านสีทศ ชื่อวิทยาศาสตร์ *Hippeastrum hybrid* วงศ์ Amaryllidaceae
ไม้ดอกไม้ประดับ ไม้ล้มลุก

ราก รากเป็นระบบรากฝอย (fibrous root system) และมีรากพิเศษ (adventitious root) เจริญมาจากส่วนฐานหัว (basal plate) มีลักษณะเรียวยาวไปทางปลายเล็กน้อย ยาว 1 – 3 ฟุต รากอ่อนสีขาว รากแก่สีน้ำตาลอ่อน ปลายรากแตกแขนง

ต้น ลำต้นใต้ดิน (underground stem) หัวแบบหอม (bulb) ลักษณะคล้ายหัวหอม เส้นรอบวง 30 – 35 เซนติเมตร มีกลุ่มของใบเกล็ด (scale leaf) หุ้มล้อมรอบส่วนที่เป็นลำต้นแท้จริง ซึ่งมีขนาดเล็ก สั้น หนา ขื่อและปล้องถี่ (ฐานหัว) หลายชั้น ใบเกล็ดชั้นนอกมีลักษณะแห้งเป็นแผ่นบาง ๆ (tunic) ใบเกล็ดชั้นในอวบน้ำ (succulent) ทำหน้าที่สะสมอาหาร

ใบ ใบเดี่ยว เรียงสลับ (alternate) รูปแถบ (linear) มีจำนวน 10 – 12 ใบ กว้าง 3 - 4 เซนติเมตร ยาว 50 - 60 เซนติเมตร ปลายใบแหลม (acute) ขอบใบเรียบ (entire) แผ่นใบอวบน้ำ ผิวใบเกลี้ยง (glabrous)

- ดอก** ช่อดอกแบบช่อซี่ร่ม (umbel) ยาว 50 - 55 เซนติเมตร ก้านช่อดอก (peduncle) ยาว 30 - 35 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางก้านช่อดอก 2.8 เซนติเมตร อวบน้ำ สีเขียว มีใบประดับ (bract) รองรับช่อดอก ดอกย่อย (flore) มีจำนวน 6 ดอก เส้นผ่านศูนย์กลางดอกย่อย 16 -17 เซนติเมตร โคนกลีบเลี้ยงและกลีบดอกเชื่อมกันเป็นหลอด (perianth tube) ลื่น ๆ กลีบรวม (tepals) 10 - 11 กลีบ รูปโล่ หนา กลีบดอกสีขาว (white group NN155B) โคนกลีบดอกสีเขียวอมเหลือง (green yellow group 1C) ขอบกลีบดอกสีส้มแดง (orange red group N34B) ขอบที่ปลายกลีบเป็นคลื่นเล็กน้อย เกสรเพศผู้ (stamen) 6 อัน อับเรณู (anther) สีเหลือง เกสรเพศเมีย (pistil) สีขาว ยอดเกสรเพศเมีย (stigma) สีขาว เกสรเพศผู้และเกสรเพศเมียเชื่อมติดกับกลีบดอกชั้นใน
- ผล** ผลแบบผลแห้งแตก (capsule) มี 3 พู สีเขียว เส้นผ่านศูนย์กลาง 2 - 3 เซนติเมตร เมล็ดมีขนาดใหญ่ ลักษณะแบน มีปีก สีดำ
- ลักษณะอื่น ๆ**
1. อายุตั้งแต่ปลูกโดยใช้หัวขนาดใหญ่จนกระทั่งออกดอก 30 - 45 วัน
  2. การแตกหน่อใหม่ประมาณ 5 หน่อ/กอ
  3. ช่อดอกประมาณ 2 ช่อ/กอ
- ลักษณะเด่น**
1. ดอกมีขนาดใหญ่มาก กลีบดอกซ้อน สีขาว โคนกลีบดอกสีเขียวอมเหลือง ขอบกลีบดอกสีส้มแดง ขอบที่ปลายกลีบเป็นคลื่นเล็กน้อย
  2. ก้านช่อดอกยาว ตรง และแข็งแรง
  3. อายุปักแจกันนาน 7 วัน

ว่านสีทิว (ลูกผสม) พันธุ์ซีเอ็มยูเอลลิแกร์นซ (CMU Elegance)